

Gemeente Eersel

Quicksan flora en fauna voor
woningbouw Sint Janstraat, Duizel

Rapportnummer R202467-A
9 januari 2025
versie 1.0

Auteur:
Ir. F. Fahner

FF advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus

FF advies. • Kasteel Daelenbroeckstraat 60 • 6043 XR Roermond
www.ferdinandfahner.nl • contact@ferdinandfahner.nl • KvK 63703122

Inhoudsopgave

	<i>Blz.</i>
1. Inleiding	3
2. Resultaten archief- en veldonderzoek	5
2.1. Analyse archiefgegevens	5
2.2. Resultaten veldonderzoek	8
2.3. Afbakening: geschiktheid voor verschillende soortgroepen	9
3. Effecten van het voornemen	12
3.1 Beschrijving ingreep	12
3.2 Gevolgen voor beschermde soorten	13
3.3. Gevolgen voor beschermde natuurgebieden	15
4. Samenvatting en vervolgstappen	18
 <i>Bijlagen</i>	
1. Toetsingskader: wetgeving en beleid	20
2. Status van soorten	30
3. Foto's	35
 <i>Figuren</i>	
1. Overzichtskaartje met ligging projectgebied, geprojecteerd op Luchtfoto	3
2. Geselecteerde waarnemingen NDFF binnen het onderzoeksgebied	5
3. Stedenbouwkundige schets van het projectgebied	12
4. Ligging projectgebied in relatie tot Natura 2000-gebieden	15
5. Ligging projectgebied in relatie tot Natuurnetwerk Nederland en Natuur Netwerk Brabant	17

1. Inleiding

Aanleiding en doelstelling

Op verzoek van de Gemeente Eersel is een quickscan flora en fauna (verkennend natuuronderzoek) uitgevoerd voor een nieuwbouwproject aan de Sint Janstraat te Duizel. In figuur 1 is de ligging van het betreffende projectgebied weergegeven.

Figuur 1: Overzichtskaartje met ligging projectgebied, geprojecteerd op luchtfoto

Het doel van dit onderzoek is dat nagegaan wordt welke natuurwaarden binnen en in de directe omgeving van het projectgebied aanwezig zijn en welke vervolgstappen eventueel nodig zijn in het kader van de Omgevingswet (Ow) en mogelijk de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Een toelichting op de werking van de Ow in relatie tot ruimtelijke ingrepen is opgenomen in voorliggend rapport als bijlage 1.

Projectgebied

Het projectgebied, met een oppervlakte van 4 ha, is gelegen in de gemeente Eersel, aan de rand van de bebouwde kom van Duizel. Ten zuiden en ten oosten van het projectgebied bevindt zich een nieuwbouwwijk. Ten noorden en ten westen van het projectgebied liggen akkers. Ook het projectgebied zelf bestaat uit akkerland. Op ongeveer 140 m naar het westen ligt een groenblauwe gordel met als kern een beek. Op 900 m naar het zuidoosten loopt de A67.

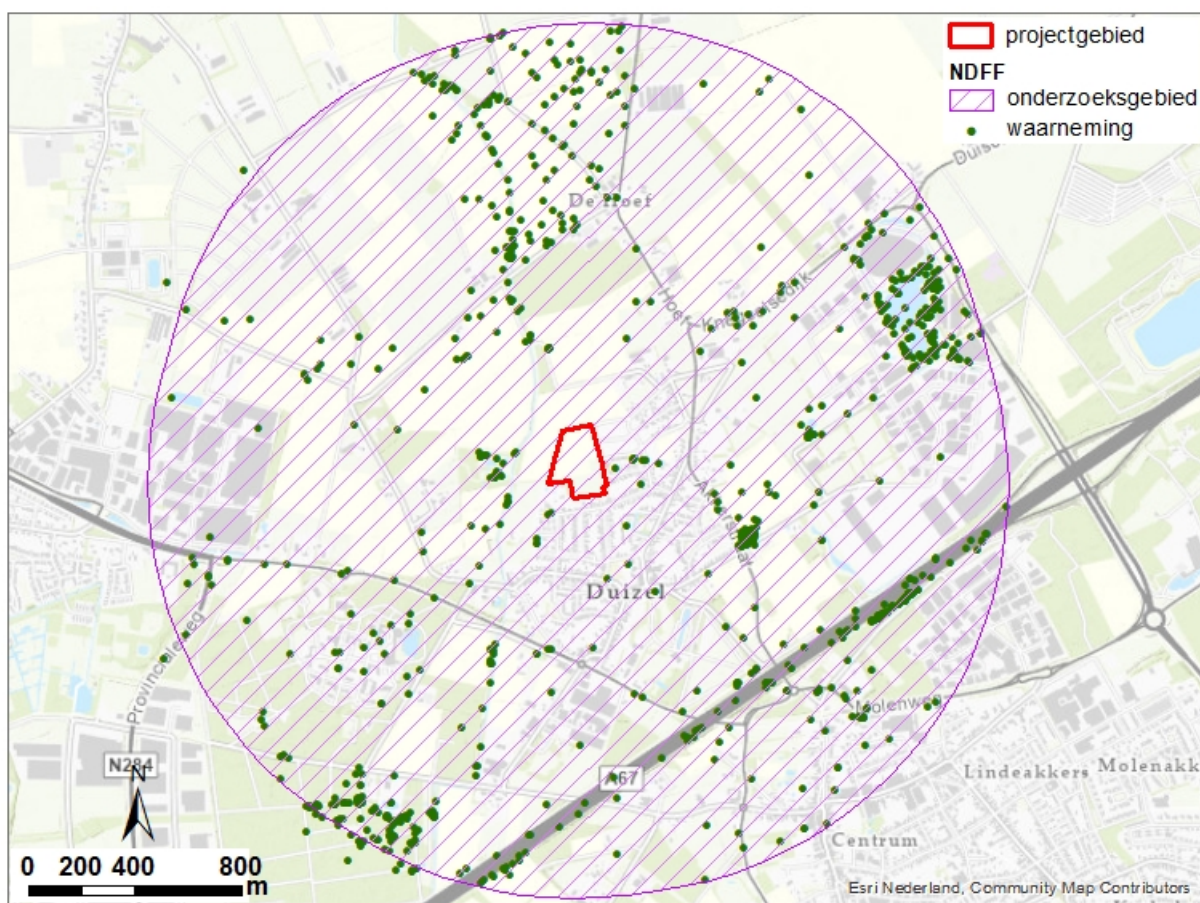
Werkwijze/indeling rapport

Voor de onderhavige quickscan is zowel archief-/bureau- als veldonderzoek uitgevoerd. Op de resultaten wordt ingegaan in hoofdstuk 2. Voor het archiefonderzoek is met name gebruik gemaakt van gegevens uit het Natuurloket (Nationale Databank Flora en Fauna). Daarna komen de resultaten van het veldonderzoek ter sprake. Het hoofdstuk besluit met een afbakening van soorten of soortgroepen die voor het onderhavige project relevant zijn. In hoofdstuk 3 wordt, na een toelichting op het voornemen, achtereenvolgens ingegaan op de gevolgen van het voornemen of het project voor de relevante (beschermde) soorten en (beschermde) natuurgebieden. Tenslotte wordt in hoofdstuk 4 de vraag beantwoord of vervolgstappen nodig zijn in het kader van de Omgevingswet, namelijk of mitigerende maatregelen nodig zijn en of een vergunning nodig is. In bijlage 1 wordt een toelichting gegeven op de vigerende wet- en regelgeving ten aanzien van de bescherming van soorten en gebieden.

2. Resultaten archief- en veldonderzoek

2.1. Analyse archiefgegevens

Uit de dataset van de Nationale Databank Flora en Fauna zijn gegevens gedownload vanaf 1.1.2014, van een zone van minimaal 1.500 m rondom het projectgebied (hierna onderzoeksgebied genoemd). In totaal zijn circa 4.900 waarnemingen beschikbaar binnen het onderzoeksgebied in deze periode, maar niet alle gegevens zijn relevant. Zoals waarnemingen die onvoldoende locatiespecifiek zijn, bijvoorbeeld waarnemingen die als kilometerhokwaarneming geregistreerd zijn, deze zijn uitgefilterd. Alleen soorten die beschermd zijn, dan wel voorheen beschermd (Flora- en faunawet), of soorten van de Rode Lijst zijn meegenomen. Van vogels zijn in principe alleen waarnemingen die betrekking hebben op een territorium of een pleisterplaats (bij watervogels) gebruikt. De relevante waarnemingen zijn op onderstaand kaartje (figuur 2) weergegeven, waarbij opvalt, dat er binnen het projectgebied geen waarnemingen beschikbaar zijn.

Figuur 2: Geselecteerde waarnemingen NDFF binnen het onderzoeksgebied

Uiteindelijk resteerden nog 929 relevante waarnemingen van alleen de soortgroepen amfibieën, insecten, vaatplanten, vissen, vogels en zoogdieren. Hieronder worden per soortgroep de resultaten geëvalueerd. In bijlage 2 is de status (wettelijke status en status Rode Lijst) van alle binnen het onderzoeksgebied waargenomen soorten weergegeven, evenals het aantal plaatsen van waarneming.

Zoogdieren - vleermuizen

Er zijn waarnemingen van enkele soorten vleermuizen beschikbaar, namelijk van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de gewone grootoorvleermuis. Het betreft incidentele waarnemingen van jagende dieren. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet bekend, maar aangenomen mag worden dat er binnen bebouwde gebieden diverse verblijfplaatsen aanwezig zijn. Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen beschikbaar binnen het projectgebied.

Grondgebonden zoogdieren

Van de grondgebonden zoogdieren zijn binnen het onderzoeksgebied waarnemingen beschikbaar van de volgende beschermde soorten: aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, vos en wezel. Van deze soorten staan de bunzing, eekhoorn, steenmarter en wezel, als 'overige beschermde soort' niet op de Vrijstellingslijst van de Provincie Noord-Brabant (bijlage 1, tabel A). In de directe omgeving van het projectgebied (<100 m) zijn geen waarnemingen van grondgebonden zoogdieren beschikbaar.

Van de bunzing zijn in totaal 13 waarnemingen gedaan, het betreft voornamelijk verkeersslachtoffers op de Rijksweg (A67) en op een enkele lokale weg.

De eekhoorn is binnen de bebouwde kom van Duizel en Eersel waargenomen, de meest dichtstbijzijnde waarneming ligt op 150 m naar het zuidoosten.

Van de steenmarter zijn 19 waarnemingen geregistreerd, ook weer enkele verkeersslachtoffers op de Rijksweg en verder enkele incidentele waarnemingen.

Van de wezel is er slechts 1 waarneming, op circa 1.400 m naar het noorden.

Van de overige genoemde, algemeen voorkomende soorten die op de Vrijstellingslijst staan, zijn er diverse, incidentele, waarnemingen, eveneens verspreid over het onderzoeksgebied. Hieronder zijn ook weer diverse registraties van verkeersslachtoffers, voornamelijk van de egel en de vos.

Vogels

Ongeveer 60% van alle waarnemingen heeft betrekking op vogels, verdeeld over roofvogels en uilen (153 waarnemingen) en overige broedvogels (387). Ten aanzien van de overige broedvogels zijn alleen waarnemingen geselecteerd die betrekking hebben op territoriaal gedrag. Van de roofvogels en uilen zijn alleen overvliegende exemplaren niet meegenomen.

Van de volgende soorten broedvogels zijn territoria aangetroffen binnen het onderzoeksgebied: appelvink, boerenwaluw, bonte vliegenvanger, boomkruiper, ekster, fazant, fitis, fuut, gaai, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, goudhaan, goudvink, groene specht, groenling, grote bonte specht, heggenmus, holenduif, houtduif, huismus, ijsvogel, kievit, kleine plevier, kneu, koolmees, mandarijneend, meerkoet, merel, patrijs, pimpelmees, roodborst, roodborsttapuit, scholekster, spotvogel, spreeuw, staartmees, tjiftjaf, tuinfluiter, turkse tortel, veldleeuwerik, vink, vuurgoudhaan, waterhoen, wilde eend, winterkoning, witte kwikstaart, wulp, zanglijster, zwarte kraai, zwarte roodstaart, zwarte specht en zwartkop. In de directe omgeving van het projectgebied (<100m) zijn geen territoria geregistreerd.

Verder zijn er meer incidentele waarnemingen gedaan van enkele soorten, die mogelijk duiden op een territorium: grasmus, grauwe vliegenvanger, grote lijster, grutto, houtsnip, kleine bonte specht, kleine karekiet, kuifmees, putter, waterhoen en zwarte mees.

Van de roofvogels en uilen zijn waarnemingen gedaan van de volgende soorten: blauwe kiekendief, boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, slechtvalk, sperwer, steenuil, torenvalk en wespendif. Van de torenvalk is een territorium op 450 m naar het noordoosten waargenomen. Verder zijn er van de buizerd 2 territoria geregistreerd, op ruim 800 m naar het noorden en noordoosten. Voor het overige betreft het waarnemingen van jagende individuen, verspreid over het onderzoeksgebied.

Herpetofauna

Van de amfibieën zijn er 3 waarnemingen van algemeen voorkomende soorten in de directe omgeving (<100 m), namelijk van de groene kikker en de kleine watersalamander. Verder weg zijn er waarnemingen van de alpenwatersalamander, bruine kikker en gewone pad. Van de genoemde soorten staat alleen de alpenwatersalamander niet op de Vrijstellingslijst (zie bijlage 1, tabel A). Deze soort is op ruim 900 m naar het zuiden waargenomen.

Van reptielen zijn er geen waarnemingen beschikbaar in de aangegeven periode.

Vissen

Er zijn geen waarnemingen van beschermde vissoorten binnen het onderzoeksgebied. Alleen van de aal is er een waarneming, maar deze soort is niet meer beschermd.

Insecten

Van de insecten zijn er waarnemingen van 2 beschermde soorten: bosbeekjuffer (libel) en grote vos (dagvlinder), op respectievelijk 1.400 m naar het noorden en 540 m naar het oosten. Op kortere afstand (circa 160 m) zijn een tweetal soorten van de Rode Lijst waargenomen, de dagvlinders kleine parelmoervlinder en oranje

zandoogje. Ook verder weg zijn er nog verspreid enkele waarnemingen van 2 bijensoorten soorten van de Rode Lijst, bremzandbij en grote roetbij.

Planten

Er zijn geen waarnemingen beschikbaar van beschermde planten binnen het onderzoeksgebied. Wel zijn er diverse waarnemingen van soorten van de Rode Lijst: beemdkroon, bolderik, borstgras, bostulp, dubbelloof, engels gras, gewone agrimonie, grote bremraap, grote wolfsklauw, korenbloem, kruipbrem, kruisbladwalstro, moerashertshooi, ronde zonnedaauw, steenanjer, stekelbrem, teer vederkruid, vlottende bies, waterdrieblad, wilde gagel en wilde kievitsbloem. De waarnemingen liggen op minimaal 200 m afstand van het projectgebied. Daarnaast zijn er nog diverse waarnemingen van voorheen beschermde soorten, waaronder klokjes (akkerklokje, grasklokje en prachtklokje) en de rietorchis, zie verder bijlage 2.

2.2. Resultaten veldonderzoek

Methodiek

Op 30 december is een schouw uitgevoerd van het projectgebied. Hierbij is het projectgebied en de directe omgeving ervan lopend verkend en is in het bijzonder gelet op mogelijke verblijfplaatsen van beschermde soorten in bomen, grondwallen of steilranden (holen en nesten). Voor het beoordelen van biotopen waren de weersomstandigheden voldoende. De foto's in bijlage3 geven een impressie van het terrein.

Biotopen/habitat

Binnen het projectgebied is voornamelijk één soort biotoop aanwezig, namelijk akkerland. Gelet op de oogstresten zijn er in het afgelopen groeiseizoen aardappels geteeld. Foto's 1, 2, 8, 9, 12 en 15 geven de huidige situatie van de akker weer. In het zuiden is langs de rand een smalle strook grasland aanwezig (foto 7) en in het oosten ligt nog een perceeltje bestaande uit een gazon met speeltoestellen (foto 4). Het gazon is begrensd met een heg en er staan enkele pas aangeplante bomen in (foto's 3 en 4). Direct ten zuidwesten van het projectgebied ligt een ruig grasland met jonge aanplant (foto 11) en - met langs de rand - een houtsingel (foto 13). En op circa 110 m naar het oosten bevindt zich een bosschage, langs de beek (foto 14).

Soorten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen, afgezien van overvliegende vogels, terwijl boven het projectgebied een jagende torenvalk is gezien. Direct grenzend aan het projectgebied, langs de oostgrens, staan bomen waaraan nestkastjes zijn opgehangen (foto 5), bedoeld voor mezen. In de

betreffende bomen zijn geen holen aangetroffen. Langs de zuidgrens zijn tuinen aanwezig, met onder andere een grote boom met een groot nest (foto 6), mogelijk van een kraaiachtige (ekster of zwarte kraai), maar het nest kan ook van een houtduif zijn. In de houtsingel ten zuidwesten van het projectgebied is een uilenkast aangetroffen (foto 13), vermoedelijk bedoeld voor een bosuil.

2.3. Afbakening: geschiktheid voor verschillende soortgroepen

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn in Nederland beschermd onder de Omgevingswet en vallen onder bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In de NDFF-database zijn van de directe omgeving van het projectgebied ook enkele waarnemingen van vleermuizen beschikbaar in de afgelopen 10 jaar. Het projectgebied is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, er staan geen geschikte bomen of gebouwen in het gebied. Langs de rand staan enkele grote bomen (foto 5), maar hierin zijn geen spleten of holtes aanwezig. Wel kan een algemeen voorkomende soort als de gewone dwergvleermuis het projectgebied benutten als foerageergebied, maar door het gebrek aan insecten is de intensief gebruikte akker weinig geschikt. De bomen langs de zuidwestelijke grens (foto 10) vormen wel geschikt foerageergebied. Van vliegroutes is binnen en langs het projectgebied geen sprake, door het ontbreken van bosranden of bomenrijen.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten, maar het projectgebied bevat zeker geschikte biotopen voor diverse soorten van de Vrijstellingslijst (bijlage 1 tabel A), met name kleine zoogdiersoorten (diverse muizensoorten). Voor kleine marterachtigen als de bunzing, hermelijn en wezel (die niet op de genoemde lijst staan) en ook knaagdieren als de eekhoorn vormt het projectgebied slechts in geringe mate geschikt leefgebied, door het intensieve gebruik als akker. Grotere marterachtigen, met name de das en de steenmarter, kunnen er eveneens foerageren, maar geschikte verblijfplaatsen zijn afwezig. Er zijn geen waarnemingen van de das in de onderhavige regio. Ook voor hoefdieren als het ree, haasachtigen (haas, konijn) en roofdieren als de vos vormt het projectgebied geschikt leefgebied. Het gaat hierbij overigens om soorten van de Vrijstellingslijst. Grote zoogdieren, die niet op deze lijst staan (damhert, wild zwijn) zijn binnen het projectgebied, dat tegen de bebouwde kom aanligt, niet te verwachten en er zijn ook geen waarnemingen van deze soorten beschikbaar. De overige onder de Habitatrichtlijn vallende en in Nederland voorkomende zoogdieren betreffen of zeezoogdieren of slechts zelden in grotere bossen waargenomen soorten. Hieronder vallen de wilde kat, lynx en de in Nederland in toenemende mate voorkomende wolf. Binnen het onderzoeksgebied is geen geschikt leefgebied voor de genoemde soorten aanwezig.

Vogels

Binnen het projectgebied zijn geen bomen aanwezig en de akker is door het intensieve gebruik weinig geschikt voor akkervogels als de patrijs en de veldleeuwerik. In de bomen langs de rand kunnen wel vogels broeden. Enkele grote bomen zijn potentieel geschikt voor roofvogels als de buizerd en de torenvalk, maar nesten van deze soorten zijn niet aangetroffen.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën gezien of gehoord, maar het betrof slechts een momentopname in het seizoen dat amfibieën zich niet of nauwelijks laten zien. Er is geen geschikt voortplantingswater binnen het projectgebied, maar in de directe omgeving is dit aanwezig in de vorm van een waterloop en laagten met water (foto 14), maar dan alleen voor algemeen voorkomende soorten van de Vrijstellingslijst (bijvoorbeeld bruine en groene kikker en gewone pad). Kritische soorten als de alpenwatersalamander zijn niet te verwachten, aangezien voor deze soorten geen geschikt voortplantingswater aanwezig is in de directe omgeving en deze soorten een geringe actieradius hebben. Het gebied kan zomerbiotoop vormen voor de genoemde algemeen voorkomende soorten.

Reptielen

Voor reptielen heeft het projectgebied geen betekenis wegens het ontbreken van geschikte biotopen, zoals bosranden, structuurrijke ruigten of houtwallen. Wel biedt de houtsingel ten zuidwesten van het projectgebied (foto 13) enigszins geschikt biotoop, maar dit ligt buiten het projectgebied en wordt volledig ongemoeid gelaten.

Insecten

De meeste onder de Omgevingswet beschermde dagvlinders, libellen of andere ongewervelden¹ komen vooral in leefgebieden voor waar hun biotoop nog grotendeels intact is. Het gaat hierbij om habitat waarin de betreffende soort zijn levenscyclus volledig kan doorlopen. De leefgebieden van beschermde ongewervelden liggen dan ook vooral binnen en rondom natuurgebieden. Voorbeelden van biotopen waar beschermde ongewervelden lokaal kunnen voorkomen zijn droge en schrale kalkgraslanden, vochtige bossen in het oosten van het land en Zuid-Limburg, in blauwgraslanden, kruidenrijke heidevelden, vochtige

¹ beschermde soorten dagvlinders zijn: aardbeivlinder, bosparelmoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoorpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, veldparelmoervlinder en zilveren maan; van de libellen: beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, kempense heidelibel en speerwaterjuffer; van de kevers: vliegend hert

duinvalleien en duingraslanden, kapvlakten in droog en oud eikenbos, wilgenbroekbos in beekdalen, voedselarme tot matig voedselrijke verlandende wateren met een dichte krabbenscheervegetatie (petgaten), hoogveentjes omgeven door bos en gebufferde vennen, langs zuurstofrijke bovenlopen van beken, en langs stromingsluwe oevers langs rivieren waar fijn sediment en organisch materiaal voorhanden is. Enkele soorten komen ook wel buiten natuurgebieden voor. Een belangrijke voorwaarde voor het voorkomen van die soorten is het voorkomen van waardplanten. Binnen het projectgebied zijn geen bosschages aanwezig en ook vochtige bossen ontbreken. Het vliegend hert is gebonden aan oude eiken, deze zijn binnen het projectgebied niet aanwezig. Voor de vermiljoenkever (Habitatrichtlijn), die afhankelijk is van oude, vochtige loofbossen, is geen geschikt biotoop aanwezig. Ook de beschermde grote vos, iepenpage, sleedoornpage en teunisbloempijlstaart zijn uit te sluiten, omdat waardplanten ontbreken. Libellen zijn binnen het projectgebied niet te verwachten wegens het ontbreken van geschikt biotoop.

Weekdieren

De beschermde nauwe korfslak en zegge-korfslak zijn gebonden aan grote zeggenmoeras, dit type biotoop is binnen het projectgebied niet aanwezig. Het voorkomen van beschermde weekdiersoorten is uitgesloten.

Planten

Beschermde vaatplanten zijn bij het veldbezoek niet aangetroffen. De meeste onder de Omgevingswet beschermde flora zijn zeldzaam tot zeer zeldzaam en komen voor in zeer specifieke biotopen.

Resumé

Voor het projectgebied zijn alleen de volgende soortgroepen relevant: vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, vogels en amfibieën.

3. Effecten van het voornemen

3.1. Beschrijving ingreep

Het projectgebied zal worden omgevormd tot woongebied, er worden huizen gebouwd en er zullen enkele ontsluitingswegen worden aangelegd, zie figuur 3. Het gazon met speelveld in het oosten blijft gehandhaafd. In het midden en langs de westgrens is openbaar groen voorzien, met waterbuffers.

Figuur 3: Stedenbouwkundige schets van het projectgebied (Bron: Gemeente Eersel)

Planning van de werkzaamheden

Er is nog geen gedetailleerde planning beschikbaar, zodra de benodigde vergunningen verkregen zijn, zullen de werkzaamheden worden opgestart. De bestaande akker zal uit productie worden genomen en het terrein zal bouwrijp worden gemaakt, waarbij de bovengrond wordt afgegraven.

3.2. Gevolgen voor beschermde soorten

Algemeen

In §2.3 zijn de soortgroepen benoemd, waarvan beschermde vertegenwoordigers binnen het projectgebied te verwachten zijn, namelijk vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, vogels en amfibieën. Voor deze soortgroepen wordt hieronder ingegaan op de mogelijke effecten van het voornemen.

Vleermuizen

Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen in het projectgebied, wel in de directe omgeving, maar gezien de aanwezige biotopen zijn vleermuizen zeker te verwachten, hoewel voornamelijk in de randen en alleen betreft de functie foerageergebied. Het beschikbare foerageergebied zal vervallen, maar de waarde ervan is zeer beperkt en er is zeker geen sprake van essentieel foerageergebied. De negatieve gevolgen zijn daarom zeker niet significant. In de nieuwe woonwijk kunnen nieuwe verblijfplaatsen ontstaan, afhankelijk van de bouwwijze, bijvoorbeeld door natuurinclusieve bouw.

Bij de aanlegwerkzaamheden, voor zover plaatsvindend in het zomerhalfjaar, kan verstoring van foeragerende vleermuizen aan de orde zijn wanneer in de schemertijd en 's nachts gewerkt wordt met verlichting, maar vooralsnog mag worden uitgegaan van reguliere werktijden. Indien bouwlampen geen licht uitstralen naar de randzones met bomen, is van verstoring niet of nauwelijks sprake.

Grondgebonden zoogdieren

Het projectgebied vormt geschikt leefgebied voor diverse algemeen voorkomende zoogdieren van de Vrijstellingslijst, met name kleine zoogdieren (muizen, haas en konijn), maar ook roofdieren als de vos en hoefdieren als het ree. Alleen bij de muizen gaat het ook om verblijfplaatsen. Het bouwrijp maken van het terrein kan tot verwonding en dood van kleine zoogdieren leiden, maar een zorgvuldige werkwijze kan negatieve effecten grotendeels voorkomen. Voor de betreffende soorten leidt de omvorming tot woongebied tot verlies van leefgebied, maar in de directe omgeving is voldoende geschikt leefgebied aanwezig. Door de aanleg van openbaar groen (zie figuur 3) zal ook nieuw geschikt leefgebied ontstaan voor diverse soorten kleine zoogdieren. Een en ander geldt ook voor soorten die niet op de Vrijstellingslijst staan, met name de marterachtigen (bijvoorbeeld bunzing, das

en steenmarter). De intensief gebruikte akker heeft voor deze soorten, voor zover al voorkomend, weinig beschikbaar voedsel en de directe omgeving biedt meer geschikt biotoop, zoals de zone langs de beek in het westen. Het verlies van de akker zal dan ook niet leiden tot verlies van essentieel leefgebied van deze soorten.

Vogels

Tijdens de aanlegwerkzaamheden kunnen broedvogels die in de aanwezige bomen langs de randen nestelen worden verstoord, voor zover werkzaamheden met een grote geluidsimpact, zoals graafwerkzaamheden en het heien, binnen het broedseizoen plaatsvinden. Deze negatieve effecten dienen te worden gemitigeerd om strijdigheid met de Omgevingswet te voorkomen. Verder zal door de omvorming van de akker enig verlies van foerageergebied optreden. Daarbij gaat het om algemeen voorkomende broedvogels van agrarisch en bebouwd gebied. De akker heeft echter beperkte waarde gezien het intensieve gebruik en in de directe omgeving zijn voldoende alternatieven. Er is geen sprake van verlies van essentieel leefgebied. Dit laatste geldt ook voor roofvogels en uilen als de torenvalk en de bosuil. Laatstgenoemde soort broedt mogelijk in de houtsingel ten zuidwesten van het projectgebied (foto 13) en foerageert met name in bos en parkachtig gebied. De intensief gebruikte akker heeft weinig foerageerwaarde, de muizenstand en in het algemeen het aanbod aan prooien is heel beperkt en in de directe omgeving is meer geschikt leefgebied aanwezig, waaronder de ruigte ten zuidwesten van het projectgebied en de zone langs de beek in het westen. Ook voor de torenvalk geldt dat er in de directe omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is.

Amfibieën

Het projectgebied is mogelijk zomerbiotoop van amfibieën, maar alleen van algemeen voorkomende soorten, waarvoor in de oeverzone van de beek ten westen van het projectgebied geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig is. Omdat de akker intensief benut wordt, is de waarde ervan als zomerbiotoop echter gering. Het verlies leidt dan ook niet tot significant negatieve effecten op de betrokken soorten, die bovendien op de Vrijstellingslijst staan. Voor meer kritische soorten als de alpenwatersalamander heeft het projectgebied geen betekenis, zodat er geen negatieve effecten zijn die tot strijdigheid met de Omgevingswet leiden. Voor wat betreft de negatieve gevolgen bij het bouwrijp maken, geldt hetzelfde als wat is opgemerkt bij de kleine (in de bodem levende) zoogdieren.

3.3. Gevolgen voor beschermde natuurgebieden

A. Natura 2000-gebieden

In onderstaande figuur 4 is aangegeven hoe het projectgebied gesitueerd is ten opzichte van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Kempenland-West, op minimaal 2,5 km ten noorden en ten westen gelegen. Natura 2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux ligt nog verder weg, op minimaal 3,7 km naar het zuidoosten. Hieronder wordt alleen ingegaan op de mogelijke effecten voor het dichtstbijzijnde gebied, na een beschrijving van de instandhoudingsdoelstellingen.

Figuur 4: Ligging projectgebied in relatie tot Natura 2000-gebieden

Instandhoudingsdoelstellingen

Ingegaan wordt op de mogelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) van Natura 2000-gebied Kempenland-West:

- habitattypen H3210 Stuifzandheiden met struikhei, H3130 Zwakgebufferde vennen, H3160 Zure vennen, H3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels), H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden), H4030 Droge

heiden, H6410 Blauwgraslanden, H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen, H9120 Beuken-eikenbossen met hulst, H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden), H9190 Oude eikenbossen, H91D0 Hoogveenbossen en H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen);

- habitatsoorten H1149 Kleine modderkruiper en H1831 Drijvende waterweegbree.

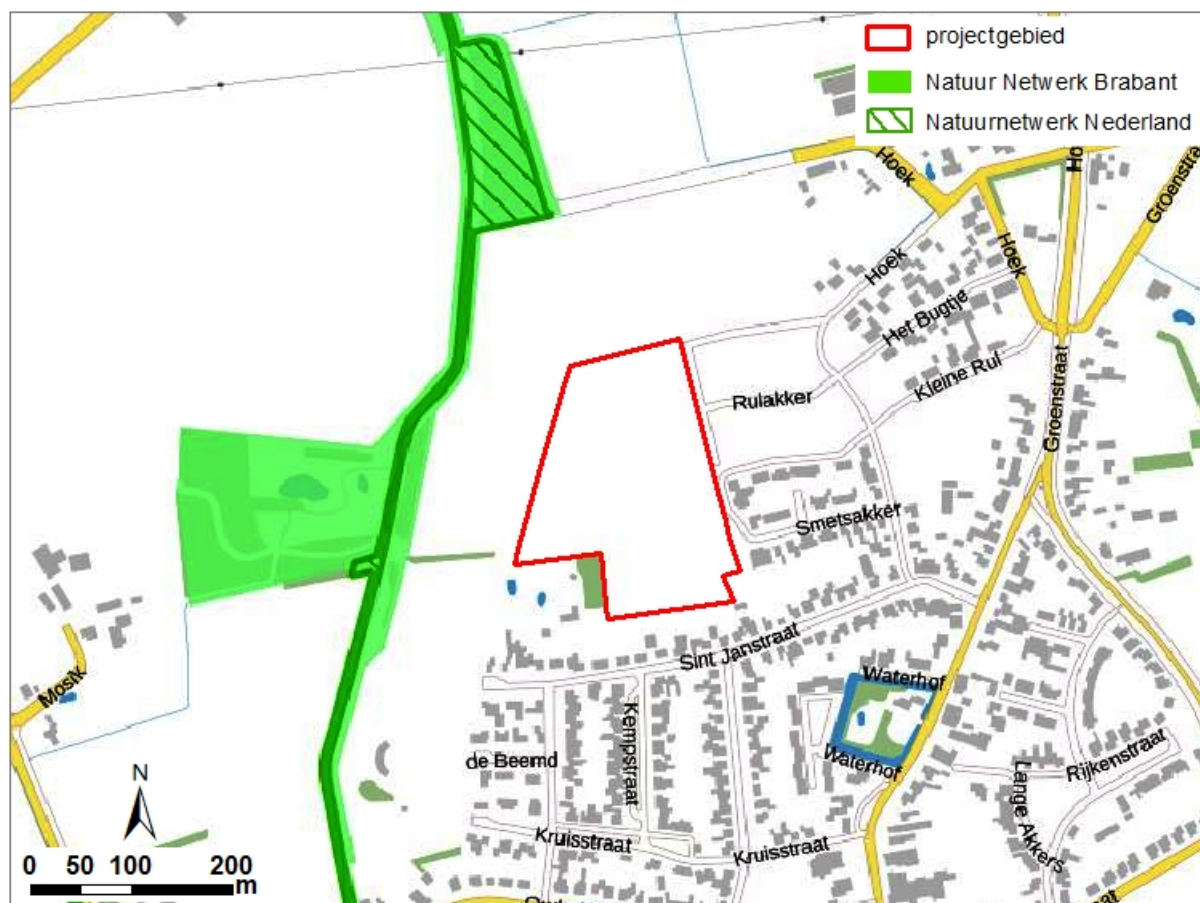
Effecten van het voornemen

De betreffende typen en soorten van het gebied Kempenland-West zijn met name gevoelig voor stikstofdepositie en veranderingen in hydrologische omstandigheden. Voor het bouwrijp maken en de nieuwbouw is de inzet van machines nodig, waarbij sprake kan zijn van stikstofdepositie. Dit geldt ook voor verkeersbewegingen die samenhangen met de aanvoer van materieel en de verkeersaantrekkende werking van de woning (gebruiksfase). Om de effecten van stikstofemissies te kunnen bepalen, zijn AERIUS-berekeningen nodig. Veranderingen in de hydrologie zijn niet te verwachten, want door het voornemen worden geen kwelstromen beïnvloed en wijzigen de grondwaterstanden niet. Gezien de afstand zijn overige, met de aanlegwerkzaamheden verbonden storingsfactoren, als licht, geluid, trillingen of optische verstoring, niet relevant.

B. Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), dat voorheen werd aangeduid als de EHS, ligt op minimaal 130 m afstand van het projectgebied naar het westen en het noordwesten, zie figuur 5². Op dezelfde afstand ligt ook het Natuur Netwerk Brabant, dit is de provinciale aanvulling op het NNN.

² De ligging is ontleend aan de viewer behorende bij de Omgevingsverordening Noord-Brabant, <https://noord-brabant.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9930TAMOvrNBrabantgc-1224>

Figuur 5: Ligging projectgebied in relatie tot Natuurnetwerk Nederland en Natuur Network Brabant

Gevolgen voor het NNN of het Natuur Network Brabant zijn niet aan de orde, want gebieden behorende tot beide categorieën liggen niet binnen het projectgebied en worden niet aangetast of verstoord.

C. Houtopstanden

Het projectgebied ligt buiten de bebouwde kom en voor het kappen van bomen is dan een kapmelding nodig en dienen de bomen gecompenseerd te worden. In het kader van het voornemen hoeven echter geen bomen te worden gerooid, zodat dit aspect niet aan de orde is.

4. Samenvatting en vervolgstappen

Omschrijving project

Aan de Sint Janstraat te Duizel in de gemeente Eersel is een plan uitgewerkt voor woningbouw in een akkergebied, ter grootte van 4 ha. De werkzaamheden

Gevolgen voor beschermde soorten en natuurgebieden

Soorten. Nagegaan is of er negatieve gevolgen kunnen zijn voor de volgende, voor dit project relevant soortgroepen, namelijk vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, vogels en amfibieën en waarvoor beschikte biotopen aanwezig zijn. Voor vleermuizen, met name een algemeen voorkomende soort als de gewone dwergvleermuis, zal een gering verlies van foerageergebied optreden, maar er zijn in de directe omgeving voldoende alternatieven en van verlies van essentieel leefgebied is geen sprake. Verder is uit de analyse gebleken dat negatieve effecten voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën, die niet op de Vrijstellingslijst staan, kunnen worden uitgesloten. Ook voor deze soorten geldt dat er geen sprake is van verlies van essentieel leefgebied. Voor algemeen voorkomende zoogdieren, met name muizen en amfibieën als bruine kikker of gewone pad geldt dat voldaan moet worden aan de zorgplicht om negatieve gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen. Ook voor broedvogels zijn er geen negatieve gevolgen, mits er geen verstoring plaatsvindt van nesten gedurende het broedseizoen van vogels.

Gebieden. In de omgeving liggen *Natura 2000-gebieden Kempenland-West en Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux* op minimaal 2,5 km afstand van het projectgebied. Nagegaan moet worden, aan de hand van AERIUS-berekeningen, of er sprake is van stikstofdepositie op deze gebieden, die stikstofgevoelige habitattypen bevatten. Ten aanzien van overige storingsfactoren als licht, optische verstoring, geluid en trillingen geldt dat de afstand te groot is voor het optreden van effecten. Wijzigingen in grondwaterstanden is niet te verwachten, zodat toename van verdroging in deze gebieden niet aan de orde is. Negatieve gevolgen voor het *Natuurnetwerk Nederland* en het *Natuur Netwerk Brabant* kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Soorten. Er is geen omgevingsvergunning nodig voor een flora- en fauna-activiteit. Wel dienen de navolgende maatregelen in acht te worden genomen.

- Met het oog op broedvogels dienen werkzaamheden met een grote geluidsimpact buiten het broedseizoen, waarvoor als vuistregel de periode 1 maart tot 15 augustus kan worden aangehouden, plaats te vinden. Indien hieraan niet voldaan kan worden, moet in overleg met de ecooloog bepaald

worden welke werkzaamheden wel en niet door kunnen gaan, afhankelijk van een broedvogelschouw.

- Bij het bouwrijp maken van het terrein dient de zorgplicht in acht te worden genomen, om te voorkomen dat op het terrein aanwezige, deels in de bodem levende kleine zoogdieren en ook amfibieën gedood of verwond worden.

Gebieden. Negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn er anders dan mogelijke stikstofdepositie niet. Voor de mogelijke stikstofdepositie dient nader onderzoek te worden uitgevoerd (AERIUS-berekeningen). Afhankelijk van de uitkomst dient mogelijk een voortoets te worden opgesteld. Indien uit de voortoets blijkt dat significante effecten niet uitgesloten kunnen worden, is een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit nodig.

Houtopstanden. Er vindt geen kap van bomen plaats, zodat een kapmelding of 'omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstand' niet aan de orde is.

Bijlage 1. Toetsingskader: wetgeving en beleid

De Wet natuurbescherming (Wnb) is opgenomen in de Omgevingswet (Ow)³, die per 1.1. 2024 van kracht is. Het stelsel bestaat uit een algemene wettekst - de Ow zelf - dat per procesonderdeel nader is uitgewerkt in zogenaamde uitvoeringswetten (AMvB's) en de Omgevingsregeling. Eén van de AMvB's is het **Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)**. In het Bal staat de uitwerking van algemene regels voor activiteiten die rechtstreeks werken, waaronder een vergunningplicht voor zogenaamde Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten.

In de Ow is een algemene zorgplicht opgenomen, het betreft een brede zorgplicht voor de gehele fysieke leefomgeving (art. 1.6 en 1.7 Ow). Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit of het nalaten ervan nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht om deze gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken danwel de activiteit achterwege te laten. De algemene zorgplicht is in principe altijd van toepassing, tenzij een specifieke zorgplicht is opgenomen voor een bepaalde activiteit in de Ow (art. 1.8). De specifieke zorgplichten staan in het al genoemde Besluit activiteiten leefomgeving of het **Besluit bouwactiviteiten leefomgeving (Bbl)** genoemd en kennen een specifiekere (vandaar de naam) reikwijdte dan de algemene zorgplicht. Activiteiten die door het verrichten of nalaten aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, zijn verboden volgens artikel 1.7a Ow. Deze activiteiten zijn nader begrensd, ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht, in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit en betreft onder meer het verbod op het in water, lucht of bodem brengen van stoffen, trillingen, warmte of geluid met o.a. gevolgen voor landschappen of natuur, en het onder andere verwaarlozen van een beschermd landschap of beschermde natuur met aanzienlijke gevolgen.

Daarnaast geldt er een algemeen verbod om zonder omgevingsvergunning bepaalde activiteiten te mogen verrichten (par. 5.1.1 Ow), waaronder een Natura 2000-activiteit en flora- en fauna-activiteit, tenzij anders geregeld in een omgevingsplan, waterschapsverordening of ministeriële regeling.

Een '*flora- en fauna-activiteit*' is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten' (art. 1.1 Ow). In feite is hiermee de soortenbescherming geregeld. Een '*Natura 2000-activiteit*' is de benaming voor een activiteit die een kans heeft op een significant gevolg voor een Natura 2000-gebied. Hiermee is de gebiedsbescherming geregeld, maar alleen ten aanzien van Natura 2000-gebieden. De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de

³ Voor onderstaande tekst is gebruik gemaakt van de in opdracht van het Netwerk Groene Bureaus opgestelde '*Handreiking Toelichting natuurbescherming onder de Omgevingswet*'. Auteur: S. Hunink. 20.11.2023, versie 2.0

Omgevingsverordening, conform art. 2.44, lid 4 Ow en art. 7.6, 1e lid **Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)**. Hieronder wordt nader ingegaan op respectievelijk de soortenbescherming en de gebiedsbescherming.

SOORTENBESCHERMING

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden de artikelen 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht flora en fauna

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle ‘flora- en fauna-activiteiten’ die, zoals hiervoor aangegeven, vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat (zie hiervoor). Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal);
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Als deze aanwijzingen er zijn, moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten. Zijn nadelige gevolgen niet uit te sluiten, dan wordt gevraagd om na te gaan welke nadelige gevolgen kunnen optreden en passende preventieve maatregelen te nemen, de activiteit te staken, of, als dat niet kan, passende herstelmaatregelen te nemen. Verder wordt er ook gevraagd om tijdens en na het verrichten van de activiteit na te gaan of de getroffen passende preventieve maatregelen de beoogde effecten hebben.

De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. De zorgplicht voor soorten is bovendien niet beperkt tot de dieren en planten zelf, maar ook tot de directe leefomgeving van de soorten. Dat betreft voor dieren de foerageergebieden, rust en vaste verblijfplaatsen en plaatsen voor het grootbrengen van de jongen.

Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te kunnen voldoen, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een quickscan of nader onderzoek wordt vastgelegd. Hiertoe kan door een ecologische adviesbureau - naast een bureaustudie door raadpleging van verspreidingsgegevens in tools zoals de NDFF - een 'Habitat-check' worden uitgevoerd naar het voorkomen van de genoemde soorten, op basis van de geschiktheid van het aanwezige habitat als leefgebied van deze soorten. Afhankelijk van het aan te treffen habitat, kan daardoor goed inzicht worden verkregen in het mogelijk voorkomen van soorten of soortgroepen. Of een nader onderzoek ook naar redelijkheid kan worden geleverd om de aanwezigheid te kunnen uitsluiten, zal afhangen van de opdrachtgever. Vervolgens moet worden beschreven in de quickscan of nader onderzoek of nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten of dat deze kunnen worden voorkomen, beperkt of ongedaan kunnen worden gemaakt door maatregelen zoals hiervoor aangegeven.

De soortenbeschermingsregimes

In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 Bal zijn de verschillende soortenbeschermingsregimes opgenomen:

- § 11.2.2 Bal: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn
- § 11.2.3 Bal: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn
- § 11.2.4 Bal: omgevingsvergunning andere soorten

Onder iedere paragraaf zijn de vergunningplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. In de Omgevingswet wordt niet meer gesproken over verbodsbepalingen waarvoor een ontheffing of vrijstelling kan worden verleend, maar over schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval. De inhoud van de schadelijke handelingen komen overeen met de verbodsbepalingen van de soortenbeschermingsregimes uit de Wnb, aangezien deze rechtstreeks voortkomen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en internationale Verdragen en betreffen de volgende schadelijke gevallen:

Schadelijke handelingen Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal):

- het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in art. 1 Vrl;
- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels⁴;

⁴ het verbod op het beschadigen of vernielen van nesten heeft in principe alleen betrekking op het broedseizoen - zie ook de lijst van jaarrond beschermde nesten achter in deze bijlage

- het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels;
- het opzettelijk storen van vogels;
- het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort;
- het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Schadelijke handelingen Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal):

- het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren Hrl bijlage IV, onder a, Bern bijlage II, Bonn bijlage I (ex. vogels art. 1 Vrl);
- het opzettelijk verstoren van dieren;
- het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren;
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b Hrl of bijlage I verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel

Schadelijke handelingen andere soorten (art. 11.54 Bal):

- het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren;
- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B;
- het verbod geldt niet voor bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel

De beschermde soorten staan per beschermingsregime aangegeven en betreffen alle van nature in Nederland voorkomende vogels conform art. 1 Vogelrichtlijn, dieren en planten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage I en II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn, en andere soorten, genoemd in bijlage IX behorende bij art. 11.54 Bal (nationaal beschermde soorten).

Uitzonderingen vergunningplicht en vergunningsvrije gevallen

Voor instandhoudings- en passende maatregelen in het kader van het bereiken van Natura 2000-doelstellingen geldt een uitzondering van de vergunningplicht voor schadelijke

handelingen. In het Bal zijn verder een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen per beschermingsregime waarvoor derhalve geen vergunningplicht geldt. Hoewel er enkele verschillen zijn, betreft het onder meer de volgende gevallen:

- in een programma aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. een Natura 2000-beheerplan);
- in een omgevingsverordening aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de provincie vrijgestelde soorten - zie tabel A hierna - en handelingen);
- in een ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de Minister voor N&S vrijgestelde soorten en handelingen). In art. 4.31 Or zijn de flora- en fauna-activiteiten genoemd in art. 11.54 Bal aangewezen als vergunningvrij voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen of inrichting van gebieden (incl. gebruik) voor de soorten in bijlage VIIc Or);
- flora- en fauna-activiteiten die aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode.

Beoordelingsregels vrijstelling of vergunning

Een vrijstelling of vergunning kan alleen worden verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels die staan uitgewerkt in § 8.6.2 Bkl. De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime (uitgewerkt in art. 8.74j t/m art. 8.74l Bkl), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling:

- a) of er geen andere bevredigende oplossing is,
- b) de activiteit nodig is vanwege een genoemd wettelijk belang, en
- c) de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de aangevraagde soort.

Daarnaast dient er met betrekking tot vrijstellingen voor soorten ook voldaan te worden aan de begrenzingsregels voor aanwijzing vergunningvrije gevallen en de vrijstellingsregels voor aangewezen gedragscodes die staan beschreven in het Bal.11.

Tabel A: Overzicht van beschermde soorten op de 'vrijstellingslijst' van de Provincie Noord-Brabant

Toelichting: Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de bovengenoemde verbodsbepalingen. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Noord-Brabant een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in het onderstaande overzicht.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode
Amfibieën		
bruine kikker	Rana temporaria	gehele jaar
gewone pad	Bufo bufo	gehele jaar
kleine watersalamander	Lissotriton vulgaris (OUDE NAAM: Triturus vulgaris)	gehele jaar
meerkikker	Rana ridibunda	gehele jaar
middelste groene kikker (of bastaardkikker)	Rana esculenta	gehele jaar
Zoogdieren		
aardmuis	Microtus agrestis	gehele jaar
bosmuis	Apodemus sylvaticus	gehele jaar
dwergmuis	Micromys minutus	gehele jaar
dwergpspitsmuis	Sorex minutus	gehele jaar
egel	Erinaceus europaeus	gehele jaar
gewone bosspitsmuis	Sorex araneus	gehele jaar
haas	Lepus europeus	gehele jaar
huisspitsmuis	Crocidura russula	gehele jaar
konijn	Oryctolagus cuniculus	gehele jaar
ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus	gehele jaar
ree	Capreolus capreolus	gehele jaar
rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus	gehele jaar
tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus	gehele jaar
veldmuis	Microtus arvalis	gehele jaar
vos	Vulpes vulpes	gehele jaar
woelrat	Arvicola terrestris	gehele jaar

Beschermingsregime nesten van vogels

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is. Hiertoe is door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in 2009 een indicatieve lijst met soorten opgesteld. De provincies Limburg en Overijssel hebben hiervoor inmiddels eigen beleid ontwikkeld. Voor de andere 10 provincies geldt dat de opgestelde lijst door het Ministerie van LNV gehanteerd wordt. Hierbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden, zie tabel B.

Tabel B: lijst met categorieën nestplaatsen en soorten van het Ministerie ('Rijkslijst')

Cat.	Type verblijfplaatsen/type soorten	Betrokken soorten
1	<u>vaste rust- en verblijfplaatsen</u> ; nesten die, behalve gedurende als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats	steenuil
2	<u>nesten van koloniebroeders</u> ; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop	gierzwaluw, huismus, roek
3	<u>honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing</u> ; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop	grote gele kwikstaart, kerkuil, oehoe, ooievaar, slechtvalk
4	<u>vogels die niet zelf in staat zijn een nest te bouwen</u> ; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen	boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief, zwarte wouw
5	<u>niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst</u> ; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen	blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart, zwarte specht

GEBIEDSBESCHERMING: NATURA 2000

Aanwijzing, doelstellingen en beheerplan

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden die zijn samengesteld uit ofwel Speciale Beschermingszones (SBZ's) conform de Europese Vogelrichtlijn, ofwel SBZ's conform de Europese Habitatrichtlijn, of een combinatie van SBZ's. Natura 2000-gebieden worden aangewezen door de Minister van LNV. Per gebied zijn doelstellingen vastgesteld voor habitattypen of soorten. Deze zijn, net als de begrenzing van het Natura 2000-gebied, opgenomen in het aanwijzingsbesluit. De oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen dan wel de omvang en kwaliteit van de populatie van soorten en de maatregelen om de doelstellingen te realiseren, moeten worden uitgewerkt in een beheerplan, dat onder de Ow een verplicht programma wordt. De beheerplannen worden opgesteld door GS waar zich (het grootste deel van) het Natura 2000-gebied bevindt (art. 3.8, lid 3 Ow), of, door de relevante Minister, als het Natura 2000-gebied geheel of gedeeltelijk wordt beheerd door dat Ministerie of als de Staat (een deel) in bezit heeft (art. 3.9, lid 3).

Specifieke zorgplicht Natura 2000

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationaal natuurgebieden (art. 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6, 2e lid onder d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6, 2e lid onder f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd.

Het is overigens niet zo dat als in het kader van de specifieke zorgplicht passende preventieve of herstelmaatregelen worden genomen, onder de vergunningplicht van een Natura 2000-activiteit uit kan worden gekomen. Mitigatie mag namelijk niet worden meegenomen in de voortoets van een project om te bepalen of het project leidt tot een kans op een significant gevolg en het project om die reden als een Natura 2000-activiteit moet worden beschouwd (zie hierna).

Beoordeling vergunningplicht projecten

Er is een onderscheid tussen een 'Natura 2000-activiteit' en andere type activiteiten. Een 'Natura 2000-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een: *'activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of no-dig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'*

Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1, lid 1 Ow), tenzij er sprake is van een 'vergunningsvrij geval' (art. 11.16 t/m 11.21 Bal). Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit. Er moet dan eerst worden getoetst wat de effecten zijn van een activiteit op Natura 2000-gebieden voordat duidelijk is hoe de activiteit moet worden aangeduid. Gezien de huidige praktijk is er daarmee de noodzaak voor het uitvoeren van een **voortoets** die deze helderheid kan bieden. De uitslag van deze toets is van belang voor het vervolg van de behandeling van de activiteit. Is er sprake van een Natura 2000-activiteit dat niet vergunningsvrij is, dan is er een nader onderzoek nodig in de vorm van een **passende beoordeling** voordat een vergunning kan worden verleend. De regels waar een Passende Beoordeling aan moet voldoen staan in art. 16.53c Ow en art. 8.74b Bkl. Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan de vergunning voor het

project worden verleend als de zogenaamde **ADC-toets** met succes is doorlopen (art. 8.74b, lid 2 en 3 Bkl). Met betrekking tot de bepaling van mogelijke nadelige gevolgen als gevolg van de depositie van stikstof, is er met betrekking tot de toetsing van Natura 2000-activiteiten in de wet een verplichting opgenomen tot het gebruik van Aeries Calculator (artikel 4.15 Or).

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen ‘Natura 2000-activiteit’ is of als er sprake is van een vergunningsvrij geval, is er mogelijk nog wel sprake van een ‘activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied of bijzonder nationaal natuurgebied’. Hoewel deze type activiteit niet in het stelsel Omgevingswet wordt genoemd, blijkt uit de wettekst en de toelichtingen hierop dat activiteiten op deze wijze moeten worden geïnterpreteerd: ondanks dat er geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing (zie hiervoor). De uitwerking van de specifieke zorgplicht en het feit dat de algemene en specifieke zorgplichten onder de Omgevingswet zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk te handhaven is, brengt met zich mee dat een vastlegging van de toetsing aan de specifieke zorgplicht sterk wordt aangeraden.

GEBIEDSBESCHERMING: NATUURNETWERK NEDERLAND

Aanwijzing en begrenzing

De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening, conform art. 2.44 Ow. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en Artikel 7.6 Bkl. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten (art. 7.8, 1e lid Bkl). Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Het hangt echter per provincie af hoe zij de wezenlijke kenmerken en waarden hebben gedefinieerd.

Beschermingsregime

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, lid 2 Bkl, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies: *“De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen*

het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.”

Een vergelijkbare instructieregel voor de bescherming van het NNN is opgenomen voor projectbesluiten die door het Rijk wordt vastgesteld in art. 9.3, lid 1 Bkl.

Tot nu toe zijn deze regels in nieuwe Omgevingsverordeningen beleidsneutraal overgenomen uit voormalige Omgevingsverordeningen en komen zij overeen met het beschermingsregime conform het Barro ('nee, tenzij'-principe aan de hand van zogenaamde ADC-criteria). Of nieuwe of gewijzigde Omgevingsverordeningen een ander beschermingsregime zullen bevatten, zal de toekomst uitwijzen.

Meer informatie over de ligging van het NNN en het geldende natuurbeheerplan met de huidige staat en het ambitieniveau van het NNN, is te vinden op de Informatiekaart Natuur.

GEBIEDSBESCHERMING: HOUTOPSTANDEN

De Omgevingswet regelt ook de bescherming van houtopstanden, namelijk in afdeling 11.3 van het Bal. Het betreft alleen houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassaproductie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Omgevingswet. Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De gevelde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

Bijlage 2. Status van soorten

Toelichting:

- Wnb = Wet natuurbescherming; A = overige beschermde soorten (fauna), B = idem (vaatplanten), HRL = Habitatrictlijn (soorten van bijlage IV HRL), VRL = Vogelrichtlijn
- Ffw = Flora- en faunawet (tot 1.1.2017)
- Prov = voorkomen op Vrijstellingslijst van de provincie Noord-Brabant, zie bijlage 1 tabel A
- RL = Rode Lijst; BE = bedreigd, GE = gevoelig, KW = kwetsbaar
- #loc = aantal plekken waar de soort is waargenomen binnen het onderzoeksgebied

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Wnb	Prov	Ffw	RL	#loc
AMFIBIEËN						
Alpenwatersalamander	Ichthyosaura alpestris	A		tabel 2		2
Bruine kikker	Rana temporaria	A	X	tabel 1		4
Gewone pad	Bufo bufo	A	X	tabel 1		3
Groene kikker (Onb.)	Pelophylax esculentus synklepton	A	X	tabel 1		7
Kleine watersalamander	Lissotriton vulgaris	A	X	tabel 1		7
INSECTEN						
Bosbeekjuffer	Calopteryx virgo	A			BE	1
Bremzandbij	Andrena ovatula				KW	1
Grote roetbij	Panurgus banksianus				KW	1
Grote vos	Nymphalis polychloros	A			KW	1
Kleine parelmoervlinder	Issoria lathonia				KW	9
Oranje zandoogje	Pyronia tithonus				GE	4
Vierlijneendagsvlieg	Ephemera glaucops				EB	1
VAATPLANTEN						
Akkerklokje	Campanula rapunculoides			tabel 1		2
Beemdkroon	Knautia arvensis				KW	1
Bolderik	Agrostemma githago				KW	2
Borstelgras	Nardus stricta				GE	2
Bostulp	Tulipa sylvestris				KW	1
Brede wespenorchis / Duinwespenorchis	Epipactis helleborine			tabel 1		5
Dubbelloof	Struthiopteris spicant				GE	3
Engels gras	Armeria maritima				KW	2
Gewone agrimonie	Agrimonia eupatoria				GE	1
Gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum			tabel 1		1
Grasklokje	Campanula rotundifolia			tabel 1		5
Grote bremraap	Orobancha rapum-genistae				BE	76
Grote wolfsklauw	Lycopodium clavatum				BE	1
Kleine maagdenpalm	Vinca minor			tabel 1		4

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Wnb	Prov	Ffw	RL	#loc
VAATPLANTEN (vervolg)						
Kleine zonnedauw	<i>Drosera intermedia</i>			tabel 2		5
Koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>			tabel 1		2
Korenbloem	<i>Centaurea cyanus</i>				GE	3
Kruipbrem	<i>Genista pilosa</i>				KW	3
Kruisbladwalstro	<i>Cruciata laevipes</i>				KW	1
Moerashertshooi	<i>Hypericum elodes</i>				KW	1
Prachtklokje	<i>Campanula persicifolia</i>			tabel 2		2
Rietorchis	<i>Dactylorhiza praetermissa</i>			tabel 2		5
Ronde zonnedauw	<i>Drosera rotundifolia</i>			tabel 2	GE	1
Steenanjer	<i>Dianthus deltoides</i>			tabel 2	KW	7
Steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>			tabel 2		1
Stekelbrem	<i>Genista anglica</i>				GE	7
Teer vederkruid	<i>Myriophyllum alterniflorum</i>				KW	1
Vlottende bies	<i>Isolepis fluitans</i>				KW	12
Waterdrieblad	<i>Menyanthes trifoliata</i>			tabel 2	GE	6
Wilde gagel	<i>Myrica gale</i>			tabel 2	GE	2
Wilde kievitsbloem	<i>Fritillaria meleagris</i>			tabel 2	BE	2
Wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>			tabel 2		4
Zwanenbloem	<i>Butomus umbellatus</i>			tabel 1		5
VISSEN						
Aal	<i>Anguilla anguilla</i>			tabel 2		1
VOGELS						
Appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	VRL		vogels		2
Blauwe kiekendief	<i>Circus cyaneus</i>	VRL		vogels	GE	1
Boerenzwaluw*	<i>Hirundo rustica</i>	VRL		vogels	GE	2
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	VRL		vogels		5
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>	VRL		vogels		1
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	VRL		vogels		13
Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>	VRL		vogels		1
Boomvalk*	<i>Falco subbuteo</i>	VRL		vogels	KW	1
Bosuil*	<i>Strix aluco</i>	VRL		vogels		10
Buizerd*	<i>Buteo buteo</i>	VRL		vogels		64
Ekster	<i>Pica pica</i>	VRL		vogels		7
Fazant	<i>Phasianus colchicus</i>	VRL		vogels		2
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	VRL		vogels		3
Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>	VRL		vogels		8
Gaai	<i>Garrulus glandarius</i>	VRL		vogels		1
Geelgors	<i>Emberiza citrinella</i>	VRL		vogels		14
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	VRL		vogels		1
Gele kwikstaart	<i>Motacilla flava</i>	VRL		vogels	GE	3

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Wnb	Prov	Ffw	RL	#loc
VOGELS (vervolg)						
Goudhaan	Regulus regulus	VRL		vogels		27
Goudvink	Pyrrhula pyrrhula	VRL		vogels		1
Grasmus	Sylvia communis	VRL		vogels		3
Grauwe vliegenvanger	Muscicapa striata	VRL		vogels	GE	1
Groene specht	Picus viridis	VRL		vogels		2
Groenling	Chloris chloris	VRL		vogels		4
Grote bonte specht	Dendrocopos major	VRL		vogels		5
Grote Canadese gans	Branta canadensis	VRL		vogels		3
Grote lijster	Turdus viscivorus	VRL		vogels	KW	2
Grutto	Limosa limosa	VRL		vogels	GE	1
Havik*	Accipiter gentilis	VRL		vogels		1
Heggenmus	Prunella modularis	VRL		vogels		7
Holenduif	Columba oenas	VRL		vogels		8
Houtduif	Columba palumbus	VRL		vogels		18
Houtsnip	Scolopax rusticola	VRL		vogels		2
Huisemus*	Passer domesticus	VRL		vogels	GE	2
IJsvogel	Alcedo atthis	VRL		vogels		2
Kerkuil	Tyto alba	VRL		vogels		13
Kievit	Vanellus vanellus	VRL		vogels		22
Kleine bonte specht	Dryobates minor	VRL		vogels		1
Kleine karekiet	Acrocephalus scirpaceus	VRL		vogels		3
Kleine plevier	Charadrius dubius	VRL		vogels		1
Kneu	Linaria cannabina	VRL		vogels	GE	1
Koolmees	Parus major	VRL		vogels		10
Kuifmees	Lophophanes cristatus	VRL		vogels		1
Mandarijneend	Aix galericulata	VRL				2
Meerkoet	Fulica atra	VRL		vogels		7
Merel	Turdus merula	VRL		vogels		7
Patrijs	Perdix perdix	VRL		vogels	KW	5
Pimpelmees	Cyanistes caeruleus	VRL		vogels		4
Putter	Carduelis carduelis	VRL		vogels		3
Roodborst	Erithacus rubecula	VRL		vogels		9
Roodborsttapuit	Saxicola rubicola	VRL		vogels		7
Scholekster	Haematopus ostralegus	VRL		vogels		4
Slechtvalk*	Falco peregrinus	VRL		vogels		7
Sperwer*	Accipiter nisus	VRL		vogels		8
Spotvogel	Hippolais icterina	VRL		vogels	GE	1
Spreeuw	Sturnus vulgaris	VRL		vogels		10
Staartmees	Aegithalos caudatus	VRL		vogels		3
Steenuil*	Athene vidalii	VRL		vogels	KW	6

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Wnb	Prov	Ffw	RL	#loc
VOGELS (vervolg)						
Tjiftjaf	Phylloscopus collybita	VRL		vogels		11
Torenavalk*	Falco tinnunculus	VRL		vogels	KW	41
Tuinfluitier	Sylvia borin	VRL		vogels		2
Turkse tortel	Streptopelia decaocto	VRL		vogels		1
Veldleeuwerik	Alauda arvensis	VRL		vogels	GE	3
Vink	Fringilla coelebs	VRL		vogels		10
Vuurgoudhaan	Regulus ignicapilla	VRL		vogels		6
Waterhoen	Gallinula chloropus	VRL		vogels		10
Waterhoen	Gallinula chloropus	VRL		vogels		1
Wespendief*	Pernis apivorus	VRL		vogels		1
Wilde eend	Anas platyrhynchos	VRL		vogels		13
Winterkoning	Troglodytes troglodytes	VRL		vogels		10
Witte kwikstaart	Motacilla alba	VRL		vogels		3
Wulp	Numenius arquata	VRL		vogels	KW	1
Zanglijster	Turdus philomelos	VRL		vogels		13
Zwarte kraai	Corvus corone	VRL		vogels		14
Zwarte mees	Periparus ater	VRL			GE	1
Zwarte roodstaart	Phoenicurus ochruros	VRL		vogels		5
Zwarte specht	Dryocopus martius	VRL		vogels		1
Zwartkop	Sylvia atricapilla	VRL		vogels		30
ZOOGDIEREN						
Aardmuis	Microtus agrestis	A	X	tabel 1		1
Bosmuis	Apodemus sylvaticus	A	X	tabel 1		2
Bunzing	Mustela putorius	A		tabel 1	KW	13
Dwergmuis	Micromys minutus	A	X	tabel 1		3
Dwergspitsmuis	Sorex minutus	A	X	tabel 1		1
Eekhoorn	Sciurus vulgaris	A		tabel 2		19
Egel	Erinaceus europaeus	A	X	tabel 1		34
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	HRL		tabel 3		23
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	HRL		tabel 3		1
Gewone/Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex araneus/coronatus	A	X	tabel 1		3
Haas	Lepus europaeus	A	X	tabel 1	GE	22
Huisspitsmuis	Crocidura russula	A	X	tabel 1		2
Konijn	Oryctolagus cuniculus	A	X	tabel 1	GE	2
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	HRL		tabel 3	KW	5
Ree	Capreolus capreolus	A	X	tabel 1		1
Rosse woelmuis	Myodes glareolus	A	X	tabel 1		1
Steenmarter	Martes foina	A		tabel 2		19
Veldmuis	Microtus arvalis	A	X	tabel 1		1

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Wnb	Prov	Ffw	RL	#loc
ZOOGDIEREN (vervolg)						
Vleermuis (onbekend)	Chiroptera sp. indet.	HRL		tabel 3		1
Vos	Vulpes vulpes	A	X	tabel 1		4
Wezel	Mustela nivalis	A		tabel 1	GE	1
Zwarte rat	Rattus rattus				BE	4
*) soort met jaarrond beschermd nest, zie ook bijlage 1, tabel B						

Bijlage 3. Foto's

Figuur b1: Locatie foto's

